

Επώνυμο... Κυριακέρουλος
Όνομα... Κωνσταντίνος
Μάθημα... Κολλέγιο Αθηνών
Καθηγητής...

1^ο Θεματική περιοχή:

Μέσα από τον ήλασωνικό διάλογο "Θεαιετος" αναδύεται η θεωρία του Πρωταγόρα σχετικά με την γνώση. Σύμφωνα με αυτόν, η αίσθηση συνδέεται με την ζωή. Ο άνθρωπος ^{ποινόν} αισθάνεται ο άνθρωπος μέσω των αισθήσεων του, αποσπεί για αυτόν ζωή και γνώση. Σύμφωνα, όπως αναφέρει και ο ίδιος ο Πρωταγόρας, ο άνθρωπος κάθε άνθρωπος ξεχωριστά είναι κέρο γών των πραγμάτων, δηλαδή είναι κέρο εν ιδίας εν γνώσεως. Αρα αφού ο κάθε άνθρωπος έχει εν δική του, προσηνική γνώση, καμία γνώση δεν μπορεί να θεωρηθεί ~~αληθής~~ ψευδής, με αποτέλεσμα όλες οι γνώσεις να θεωρούνται γνώσεις.

Η άποψη αυτή, όπως του Πρωταγόρα ερχεται σε αντίθεση με μια δεύτερη άποψη που σηματοδοτεί ο ίδιος στο παραπάνω απόσπασμα, σύμφωνα με την οποία κάποιες γνώσεις είναι αξιολογικά ανώτερες έναντι κάποιων άλλων. Αν και, εκ πρώτης όψεως, οι δύο αυτές απόψεις φαίνονται αντιφατικές, εν realtà μπορεί να ισχύουν ταυτόχρονα. Αυτό μπορεί να συμβεί με δύο ερωτές καταρχάς, αν δεν δεχτούμε την ερμηνεία που δίνει ο Σωκράτης στον διάλογο "Θεαιετος" για την άποψη του Πρωταγόρα, "κέρο γών των πραγμάτων είναι ο άνθρωπος", σε δηλαδή ο Πρωταγόρας εννοεί πως κάθε άνθρωπος έχει εν δική του προσηνική

αντίθετα, αλλά δεχόμαστε πως αλλιώς που ο πρωταρχικός εμβασί είναι το ότι
 ο άνθρωπος είναι ζώο ~~επί~~ όχι ενός αντίθετα, αλλά επί ζωών, η οποία
 διαφέρει από την αντίθετα και εξαλείφεται και διαφοροποιείται από τον ίδιο,
 τότε δεν υπάρχει πρόβλημα, αφού η όλη του πρωταρχία δεν μεταφράζε-
 ται στην αντίθετα των των ζωών. Αν, όπως, δεχόμαστε ^{να παρανοή} εν έννοιαν του
 Σωκράτη ως αρετή, τότε κληθήκαμε να εξετάσουμε τον δεύτερο ερώτη
 ζήτησιν σύμφωνα με τον οποίο οι δύο θεωρίες του πρωταρχία μπορεί
 να ισχύουν ταυτόχρονα. Αυτό συμβαίνει, αν παρατηρήσουμε πως ο πρωταρχί-
 ος δεν εννοεί τον όρο ανώτερη με τον όρο αντίθετη. Αυτό σημαίνει, ότι
 μια άποψη μπορεί να είναι αξιολογικά ανώτερη, για διάφορους λόγους
 που θα εξετάσουμε παρακάτω, από μια άλλη, χωρίς ^{όπως} αυτό να σημαίνει εν
 ταυτόχρονη, για τον ενάρετο άνθρωπο να εκφράσει τους αντίθετα, πρώτα για
 τον ενάρετο άνθρωπο να εκφράσει εν κατέβη από αρετή επί ανόητος.

Ερχόμαστε τώρα στον επόμενο με τους οποίους μπορεί μια γνώμη μπορεί
 να θεωρηθεί ανώτερη από μια άλλη. Πρώτα θα χωρίσουμε τις
 διάφορες γνώμες σε δύο διαφορετικές κατηγορίες, τις οποίες και θα
 εξετάσουμε ξεχωριστά. Από την μια, λοιπόν, στην πρώτη κατηγορία θα εξετάσουμε
 τις ^{αυτές} ~~αυτές~~ κρίσεις που σχετίζονται με την υφή, την υγεία και τις
 ιδιότητες των διάφορων ζώων και άλλων πραγμάτων, όπως είναι μια καπέλα,
 ένα δέντρο, ένα υποθετικό σφάλμα ή μια βαρύτερη δύστη, και με τις
 γνώμες που σχετίζονται με τα διάφορα γεγονότα, είτε ιστορικά, είτε επί
 καθήκοντος της ζωής. Από την άλλη, στην δεύτερη κατηγορία θα εξετάσουμε
 τις γνώμες κρίσεις, οι οποίες σχετίζονται με τις διάφορες κοινωνικές, πολι-
 τικές, οικονομικές, ηθικές ιδέες-ιδεολογίες, οι οποίες δεν αναφέρονται σε
 κάτι το απλό ή το εκτετατό, όπως ένα γρήγορο αντικείμενο, αλλά επηρεάζουν την
 σύντηξη του ανθρώπου. ~~και εντός~~

Όσον αφορά, λοιπόν, γνώμες από την πρώτη κατηγορία, μια γνώμη
 μπορεί να θεωρηθεί ανώτερη από μια άλλη, επίσης ανεξαρτήτως
 ηθικές, κοινωνικές, οικονομικές. Αυτό σημαίνει ότι μια γνώμη είναι

αξιολογικά ανώτερη από μια άλλη, εφόσον ^{αυτή} προσεγγίζει περισσότερο τον ~~επίπεδο~~ εν γένει και πιο συγκεκριμένα, τον ορισμό που έδωσε ο ίδιος ο Πλάτωνας για εν γένει, δηλαδή θα πρέπει να είναι «δόξα ἀληθής περὶ λόγου». Αν, για παράδειγμα, υπάρχει ένας άνθρωπος ο οποίος είναι, αποδεδειγμένα με αντικειμενικές μετρήσεις, δύο μέτρα σε ύψος και υπάρχουν δύο διαφορετικές ~~χρυσές~~ χρυσές χιτώνες, εκ των οποίων η πρώτη προσεγγίζει πως ο άνθρωπος αυτός είναι δύο μέτρα σε ύψος, ενώ η δεύτερη πως ο άνθρωπος αυτός είναι επτά μέτρα σε ύψος, ποτέ θα μπορούσατε να πείτε πως η πρώτη χιτώνη είναι ανώτερη από εν δεύτερη, εφόσον ανεπαρκούνται στον πραγματικότητα και αποτελεί ελαχίστο τόσο ἀλήθεια, όσο και γνώση. Αντίστοιχα και για κάποιο γεγονός. ~~Εάν~~ Για εσάς συνέβη, δηλαδή, ένα γεγονός, όπως είναι παράδειγμα εως χάρην η νέωση ενός δέντρου σε ένα δάσος ή ακόμη και ένας ηρώδης ανώτερη είναι η χιτώνη εκείνη που ανεπαρκούνται στον ἀλήθεια, δηλαδή εν πραγματικότητα η χιτώνη του γεγονότος αυτού.

Από εν άλλη, όσον αφορά εν δεύτερη κατηγορία, θα μπορούσατε να πείτε πως ανώτερη είναι μια χιτώνη-ιδέα η οποία έχει εως μεγαλύτερο ωφέλιμο, σε σχέση με τις άλλες για εσάς κοινωνικό σύνολο*. Για παράδειγμα, αν αναπαράθετα δύο διαφορετικές πολιτικές χιτώνες, τον φασισμό και εν δημοκρατία, θα μπορούσατε να ισχυριστούμε πως ανώτερη χιτώνη είναι η δεύτερη, αφού αυτή έχει εως μεγαλύτερο ωφέλιμο από εν δεύτερη ωφέλιμο για εσάς κοινωνικό σύνολο. Αντίστοιχα, εσάς ίδιο θα μπορούσατε να ισχυριστούμε και για μια πολιτική απόφαση περί της νομοθέτησης ή όχι, διαφόρων οικονομικών μέτρων. Ακόμα και σε μικρότερη κλίμακα όπως, εν προσωπικής μας ζωής, μια χιτώνη που θα καθορίσει και θα καθοδηγήσει ^{εν} μια καθημερινή σας συμπεριφορά, θα πρέπει να θεωρείται ανώτερη και να επιλεγεί έναντι των άλλων, εφόσον ενδείξει εως εφ' όσον και εν μεγαλύτερο εφ' όσον αριθμό ανθρώπων χωρίς όπως να βλάψει ή να περιορίσει εν ελευθερία κανενός ανθρώπου. Η επιλογή, βέβαια, εδώ και ο συνδυασμός των δύο

* χωρίς να βλάψει κανένα όπως μέλος εν κοινωνίας }

ειδαμε όπως προαναφέραμε, το εἶ εσσι «ανίκερη γυνή», πρέπει να δια-
φέρει από άνθρωπο σε άνθρωπο, με ανείκερα, εκείσ από ενυ παθητικόντα
σου παθνή, να ενεργήσεται πρόβλητα και εδύ.

Από ενυ ἄλη, ο Σωκράτης αποστηρίζει ενυ δική σου, ιδιαίτερη εἶχνη
ενυ καιενής. Σύμφωνα με αυέν, ο σοφός γαίσει ενυ πρόλο σου καιενής,
δηλαδή, δεν διδάσκει σου παθνή ενυ ἄλητα ή ενυ γυνή, αλλά κατ'
κάρριον εἶρη ενυ "βγάζει" μέσα από σου παθνή. Ο δάσκαλος, δηλαδή,
και ο παθνή, μέσω σου διαλόγου, αναδρασκόν από κοινού και σε εἶλος
ανακαλύπτουν ενυ ἄλητα. Εσσι ο δάσκαλος κατ'εἶχνη μέσα από εἶρησεις
σου παθνή προς ενυ γυνή και ενυ ἄλητα, ενυ παράλληλα και ο ίδιος
ενοκεί καινούριες γυνήσ σου δεν εἶχε από πριν.

Σεν συχνήν ηραχρατικόντα, δύσκολήσ, κατ' ενυ γυνή σου, εφαρμύσεται
ο σοφιστικὸς εἶρος σοφύ, σε μια βελτιωμένη ενοκτικόντα εἶδοςή σου. Ο δάσκα-
λος θεωρεἶται πως κατ'εἶχνη ενυ ἄλητα γυνή και εἶ ως πρόλο σου ενυ
ἄλη μέσδοσα αυέν ενυ γυνήσ σου παθνή. Με αυέν σου εἶρη, ἴπως, ο
παθνή, εἶσ δεν εἶχει ενεργὸ πρόλο σου δική σου ἄλη. Εἶσεται εἶσο,
σου παθητικόντα αυέν σου πρόλο σου, ενεργήσονται ενυ και σου κοινωνία,

όσο και σου είνενη γνώση η οποία σου προσφέρεται από τον δάσκαλο. Συνεπώς η ανευλαρέη σου διάθεση παραβώνει σεσίτη και η κριτική σου στείτη δεν αναρρώσεται, με αποτέλεσμα να προσλαβάνει και να υιοθετεί αδιαφορείηρα ω, εδινσε σου δόξει και να χιυεται φερέφωνο άλλων ανθρώπων. βέβαια, δεν είναι έτσι όλες οι περιπτώσεις. Ο διάλογος μέσα σου εάση δίνει εν δυνατότητα σου μάθης να συλλέχει πιο ενεργά σου ~~προσέλαση~~ ^{διδασκική} διαδικασία, αποφεύγοντας έτσι ορισμένες παγίδες ενσ ανόητων σοφιστικής θεωρίας. Η πρακτική εφαρμογή, λοιπόν, ενσ θεωρίας αυτίς σου σύγχρονη πραγματικότητα κινείται, αν και μερικές φορές κείνη, ως ενί εο ηλίσσον αναποσελεστική και ανεχει καλά από το ιδανικό.

Από το ιδανικό είναι, καεί εν γνώση σου, ο παινευτός-διδασκικός ρόλος του σοφού, που υποσπρίδει ο Σωκράτης. Από συβάνει, δίνει αυτίς ο ένας σοφού θα μπορούσε να έχει εν αποελεστικότερη και ενεργητικότερη παιδαγωγική παρέμβαση σου σύγχρονη πραγματικότητα. Μέσω από σου άμεσο διάλογο με τον δάσκαλο-σοφύ, ο μάθης ανοεί ξεκάθαρα ενεργό ρόλο σου αρχή σου. Δεν διδάσκει ή δεν σου δίνει εν έσση η γνώση, αλλά σου ναυείων, εν ανακαλύπτει ο ίδιος μέσα σου χόντου και ισείηω διάλογου με τον δάσκαλο, ο οποίος δεν είναι πλέον παθητικός, αλλά συνεαξιδίωτος και βοηθός σου μάθης σου μαρτύ εαξίδι σου προς εν ανόητη ενσ γνώσης. Ενίηθεν, αν και ημάτεσ αποεμίσσε σε σίγουρα από εν φιλοσοφία σου νεκρε, από ηεν η. μάθη δική σου αφιβολία. Αυτό εφαρμόζει, λοιπόν, και η παινευτή εέχη. Μέσω ενσ αναδήςενε καιχι ενσ αυτίς διδασκαλίας, κάθε γνώσης, μάθης και σοφός απορρίπτον σουασε κα κάθε υπαθέλην, βέβαια γνώση, ~~αλλά~~ σου και αναδήςεν από εν αρχή κάθε γνώσης. Με αυτίς σου επόνο, καθιερρείται και η κριτική στείτη σου μάθης, ο οποίος δεν έχει πλέον ως ~~άξια~~ ενσ γνώση ενσ γνώσης εν αυθεία σου νόμου, αλλά εν δική σου κριση περι σου ει είναι ορήθεια και ει όχι. βέβαια, ακόη και από το ιδανικό περιλαβάνει με εν σειρά σου, εν δικά σου προβλήματα σου πρακτική σου εφαρμογής,

όπως εο δε απαιτεί να βρα πολύ χρόνο ~~να~~ ή εο δε η συνεχής, προσωπική
εναφή ενός φάθης και ενός δασκάλου κίνεσαι απαιτητές. Παρ' όλα αυτά,
αξίζει η προσνάθεια πρακτικής εφαρμογής σου, αφού από εχθράς εν
δημοκρατία σε επερίβενω^{κα} ενεργών πολιτών και ανθρώπων, οι οποίοι μπορούν
να γινούν με εν σειρά σου σοφοί και να συμβάλλουν εν μετρίσει σου.
προσνάθεια εν ανθρώπινης να προσεγγίσει εν απόκτηση γνώσης, δηλαδή
εο σινάλο εν απής και εν ιδιοτήτων σου κόσμου.